

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/27/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1422202023
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:1422202023.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska, 851 02 Bratislava, pr. zast.: Remedium Legal, s.r.o., IČO: 53 255 739, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovanému: A. A., nar.: 30.8.1976, trvale bytom A. B. XXXX/X, XXX XX C., pr. zast.: Mgr. M. Kandrik, so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešovo zaplatenie 1822,86 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

odôvodnenie:

1. Žalobou došlou OS Bratislava IV. dňa 01.06.2022 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 1822,86 € s príslušenstvom. Žalobou uplatnenú pohľadávku mal žalobca nadobudnúť postúpením od VÚB, a.s..

1.1. Žalobca vychádzal z toho skutkového základu, že medzi jeho právnym predchodcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 07.04.2014 uzatvorená zmluva, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 1870 €, z ktorého bola do podania žaloby vrátená suma 1990,39 €. Keďže žalovaný svoj záväzok splácať úver neplnil riadne a včas, žalobca dňa 15.10.2019 úver predčasne zosplatnil.

2. Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril tak, že veriteľ hrubo porušil povinnosť odbornej starostlivosti overovania jeho bonity pred poskytnutím úveru.

3. Súd vo veci rozhodol na pojednávaní, pričom z listín tvoriacich súdny spis zistil nasledujúce:

3.1. Dňa 07.04.2014 bola medzi právnym predchodcom žalobcu – Všeobecná úverová banka, a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere. Podľa tejto zmluvy bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 1870 € s nasledujúcimi parametrami:

- D. XX,XX%,
- splatnosť prvej splátky 21.05.2014,
- splatnosť ďalších splátok 20. dňa v mesiaci,
- konečná splatnosť 21.03.2024,
- ročná úroková sadzba 15,10%,
- splátka 32,08 € z toho 1,51 € ako poistné,
- počet splátok 119,
- celkové náklady spotrebiteľa 1768,53 €.

3.2. Žalobca ďalej súdu predložil „Tretiu upomienku – pokus o zmier“ zo dňa 02.09.2019 (+ poštový hárok) adresovanú žalovanému, ktorou je tento vyzývaný k okamžitej úhrade omeškanej sumy 100,69 € s tým, že v prípade nezaplatenia pristúpi k predčasnému zosplatneniu dlhu.

3.3. Žalobca tiež súdu predložil „Výzvu na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom“ zo dňa 15.10.2019 spolu s doručenkou.

4. Výzvou zo dňa 30.03.2023 požiadal súd žalobcu, aby v lehote 14 dní

Ř zaslal súdu rozpis všetkých splátok úveru na istinu, úroky a poplatky (amortizačnú tabuľku),

Ř zaslal súdu prehľadnú platobnú históriu, z ktorej bude zrejmé, ktorá splátka bola kedy a v akom rozsahu zaplatená a ako sa dospelo k žalovanej sume,

Ř zaslal súdu všetky doklady a výstupy z registrov, ktorými sa overovala bonita žalovaného,

Ř preukázal, ktoré splátky ako dlžné sú zahrnuté v „dlžnej pohľadávke banky celkom“ – 100,69 € uvedenej v „tretej upomienke – pokus o zmier“ zo dňa 02.09.2019 a preukázal, kedy bola táto upomienka doručená žalovanému,

Ř preukázal, že pred postúpením pohľadávky bolo postupované podľa § 92 ods.8 zákona o bankách.

4.1. Na výzvu žalobca reagoval podaním zo dňa 19.04.2023 (č.l. 164 a nasl.), v ktorom uviedol, že

- spotrebiteľ deklaroval príjem z podnikania. Obrat dosiahol v sume 14.000 €, pričom základ dane predstavoval sumu 7.700 € a daň 50 €. Ako mesačný príjem veriteľ zobral do úvahy sumu základu dane poníženú o sumu dane delené 12 ($7.700 - 50 = 7650 / 12 = 637,50$ €),

- existujúce záväzky veriteľ overil dopytom do úverového registra, z ktorého je zrejmé, že spotrebiteľ mal v čase podania žiadosti o úver mesačné úverové zaťaženie v celkovej výške

490,50 € (splátkové úvery s mesačnými splátkami 473 € a nesplátkový úver s úverovým rámcom 350 €, z ktorého sa bralo do úvahy 5 %). Výpočet disponibilného zostatku z príjmu bol teda realizovaný nasledovne: $637,50$ € (príjem) – $490,50$ € (existujúce záväzky) = 147 €. Disponibilný zostatok je vyšší ako splátka schvaľovaného úveru.

- zákonodarca ukladá poskytovateľovi úveru brať do úvahy jeho príjmy a výdavky alebo nahliadnuť do príslušnej databázy a nestanovuje naplnenie týchto predpokladov kumulatívne,

- vo vzťahu k § 92 ods.8 zákona o bankách poukázal na: rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 11CoCsp/1/2021 z 18.03.2021: Z predloženej listiny - „vyhlásenia o predčasnej/mimoriadnej splatnosti úveru“ zo dňa 27.7.2017, ku ktorej žalobca predložil aj podací lístok vyplýva, že právny predchodca (aj keď v zmysle vyššie uvedeného v rozpore so ustanoveniami zákona) vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 28.7.2017. Z uvedenej listiny nevyplýva iba stanovenie predčasnej splatnosti úveru ale aj výzva na zaplatenie pohľadávky s príslušenstvom, ktoré predstavuje sumu 13.594,55 Eur, v lehote do 10.8.2018. Dlžník bol uvedenou výzvou upozornený, že „ak nedôjde k zaplateniu pohľadávky s príslušenstvom v uvedenej lehote, má banka právo pohľadávku postúpiť alebo zveriť do mandátnej správy tretej strane.“ Ani odvolaciu súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu súd prvej inštancie nepovažoval uvedenú listinu, s prihliadnutím na jej obsah, aj za výzvu v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.

5. Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval nasledujúco:

Podľa § 1 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy - Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm.d) zákona č. 129/2010 Z.z. - zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 7 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. - Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

6. Bezúročnosť úveru a neplatnosť predčasného zosplatenia úveru. Cieľom § 7 ako aj § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.).

Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru.

Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod.

Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver.

Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrované deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

Podľa NSS ČR sp. zn. 1 As XX/XXXX - E. kasačného soudu je třeba uvedené závěry krajského soudu chápat ve vzájemné souvislosti tak, že součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, podloženého odborností a profesionalitou, aby byly zjištěny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Proto je nutno dovodit také požadavek na doložení tvrzení dlužníka o jeho majetkových poměrech. Samotné ničím nedoložené prohlášení spotřebitele nemůže vést k řádnému prověření jeho schopnosti splácet úvěr, neboť se dle slov krajského soudu jedná o situace, kdy by osoba jednající s odbornou péčí měla a mohla mít pochybnosti o pravdivosti tvrzených skutečností. Smyslem zakotvení povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů posuzovat úvěruschopnost spotřebitele (§ 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru) je především ochrana spotřebitelů před rizikovými úvěry a dále řešení problému rostoucího zadluženosti domácností (viz důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru). Povinnost věřitele posoudit před uzavřením smlouvy bonitu spotřebitele představuje pro spotřebitele i určitou záruku, že věřitel bude při poskytování úvěru postupovat tak, aby jej do určité míry chránil před neschopností splácet. Primárním chráněným zájmem je zde ochrana spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by vedlo k jeho insolvenční se všemi negativními následky, a to jak ekonomickými v podobě ztráty majetku, tak společenskými v podobě společenské stigmatizace (viz Wachtlová, L., Slanina, J.: Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 99).

6.1. Podľa NS ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018 - Povinnosť posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa chráni nejen spotrebiteľa samého pred negativnými dôsledkami neschopnosti úver splácať, ale zprostredkovaně také spoločnosť ako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení

úvëruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvër snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvëry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvëru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úvëruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvëru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvër, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků.

6.2. Podľa rozsudku KS v Prešove sp. zn. 20Co/72/2017 - V súvislosti so zisťovaním bonity spotrebiteľa odvolací súd poukazuje na doplňujúci návrh, ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 129/2010 Z.z., v ktorom sa okrem iného uvádza: „Zámer finančného sprostredkovateľa je často presvedčiť nebonitného klienta, ktorý má problémy s kontrolou vlastných finančných tokov a hospodárením, aby pristúpil na úver, u ktorého je v mnohých prípadoch zjavné, že ho spotrebiteľ nebude vedieť splácať. Finančný sprostredkovateľ je motivovaný zanedbať povinnosť skúmania spotrebiteľovej schopnosti splácať úver vidinou peňažnej prémie za sprostredkovanie a subjekt poskytujúci úver si je vedomý, že v prípade neschopnosti splácať majetok môže siahnuť za pomoci štátneho donútenia na majetkové hodnoty dlžníka, napríklad obydlie. Prípadný argument zo strany veriteľa, že exekúcia majetku u nebonitných klientom je prirodzeným následkom nedodržania povinnosti splácať úver neobstojí. Je tak z dôvodu, že v prípade hrubého porušenia povinnosti skúmať spotrebiteľovu schopnosť splácať úver veriteľom z dôvodu vidiny majetkových hodnôt spotrebiteľa vstupuje veriteľ do zmluvného vzťahu v zlej viere (malé fide), keďže si je dopredu vedomý toho, že spotrebiteľ pri svojej úrovni bonity s veľkou pravdepodobnosťou nebude môcť splácať úver. Veriteľ si je teda vedomý faktu, že hlavnou časťou zmluvného plnenia, ktorú od spotrebiteľa obdrží nebudú splátky úveru, ale poplatky za omeškanie platieb a uspokojenie z majetkových hodnôt spotrebiteľa v dôsledku spotrebiteľovej platobnej neschopnosti. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať.

6.3. Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zn. C – 679/18: Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zn. C – 449/13: Z toho vyplýva, že veriteľ musí po prvé v každom prípade a vzhľadom na osobitné skutočnosti prípadu posúdiť, či sú uvedené informácie primerané a dostatočné na ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa. V tejto súvislosti sa môže dostatočný charakter uvedených informácií líšiť vzhľadom na okolnosti uzatvorenia zmluvy o úvere, osobnú situáciu spotrebiteľa a výšku úveru. Toto ohodnotenie sa môže uskutočniť prostredníctvom dokumentov preukazujúcich finančnú situáciu spotrebiteľa, ale nemožno vylúčiť, že veriteľ zohľadní aj staršie informácie o finančnej situácii záujemcu na úver, ktorými môže disponovať. Obyčajné nepodložené vyhlásenia spotrebiteľa však nemôžu byť samy osebe dostatočné, ak k nim nie sú pripojené dôkazy.

7. Je nesporné, že medzi stranami sporu bola uzavretá spotrebiteľská zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Pred uzavretím tejto zmluvy bol však veriteľ povinný s odbornou starostlivosťou skúmať, či majetková a sociálna situácia žalovaného (dlžníka) „zaručuje“ splácanie poskytnutého úveru z hľadiska jeho bonity.

7.1. O sociálno-ekonomickej situácii žalovaného boli v žiadosti o flexipôžičku uvedené nasledujúce informácie:

- rodinný stav: ženatý,
- počet vyživovaných detí: 2,
- počet členov rodiny: 4,
- celkový čistý mesačný príjem domácnosti: 842 €,
- základ dane z príjmu: 7700 €,
- už splácané úvery: 273 € mesačne,
- predložené doklady o príjme: potvrdenie o výške daňovej povinnosti a daňové priznanie.

7.2. O bonite žalovaného sú v správe o ňom uvedené nasledujúce informácie:

- čistý mesačný príjem: 637,50 €,
- čistý mesačný príjem domácnosti: 842 €,
- mesačná splátka úverov: 490,50 €,

8. Žiadny z vyššie uvedených údajov však nie je podložený žiadnym dôkazom. Naviac, veriteľ žiadnym spôsobom neskúmal výdavky žalovaného a jeho rodiny na živobytie. Životné minimum rodiny žalovaného v čase uzavretia zmluvy bolo 517,12 € mesačne (198,09 € + 138,19 € + 90,42 € + 90,42 €). Toto životné minimum je administratívnym údajom, ktorý uvádza minimálnu (aj keď značne podhodnotenú) sumu potrebnú pre 4 – člennú rodinu na prežitie. Aj keby súd vychádzal z nepreukázaného údajá o príjme domácnosti žalovaného 842 €, ŽM – 517,12 € a už splácaných úveroch 490,50 € (výdavky spolu 1007,62 €), nie je zrejmé ako žalobca dospel k záveru, že žalovaný bude riadne splácať ďalší úver so splátkou cca 32 € mesačne.

Súd teda robí záver, že žalobca pri preverovaní bonity (ako najdôležitejšej predzmluvnej povinnosti) nepostupoval s odbornou starostlivosťou (ako starostlivosťou vyžadujúcou aktivitu veriteľa a nie iba sofistikovane vykonaný postup, výsledkom ktorého je poskytnutie úveru nebonitnej osobe javiacej sa ako osoba, u ktorej možno riadne splácanie úveru predpokladať), čoho výsledkom je, že poskytnutý úver je bez úrokov, bez poplatkov a k jeho platnému predčasnému zosplateniu nedošlo (preto nie je potrebné zaoberať sa nedoručením jeho vyhlásenia žalovanej). Odborná starostlivosť je vyššia forma starostlivosti ukladaná osobám s určitými profesionálnymi schopnosťami za účelom dosiahnutia dôležitých cieľov. Dodávateľ tak musí v úzkej súčinnosti s klientom urobiť chciac – nechciac audit domáceho rozpočtu klienta a jeho pozornosti nesmie ujsť nepreukázanie príjmov a výdavkov zo strany klienta. Žalovanému teda zostalo zachované právo splácania úveru v splátkach, pričom splátka je tvorená iba časťou pôvodnej splátky pripadajúcej podľa amortizačnej tabuľky na istinu. Predčasné zosplatenie úveru je tak neplatným právnym úkonom bez akýchkoľvek účinkov. Keďže išlo o hrubé porušenie odbornej starostlivosti, uplatnia sa obe zákonom predpokladané sankcie, aplikujúc pravidlo „argumentum a maiori ad minus“ (od väčšieho k menšiemu; od silnejšieho k slabšiemu – poukazuje na to, že napr. z obmedzenia vo väčšom rozsahu sa usudzuje aj na obmedzenie v menšom rozsahu alebo splnenie podmienok na prísnejšiu sankciu obsahuje v sebe aj splnenie podmienok na menej prísnu sankciu).

9. K žalobcom prezentovanému výkladu § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. z rozhodného obdobia v znení – „Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje 1. posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo 2. bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.“, súd uvádza, že s ním nesúhlasí.

Spojka „alebo“ nemusí mať výlučne vylučovací význam. Tak je tomu v danom prípade. Citované ustanovenie znamená, že o hrubé porušenie ide v prípade, ak veriteľ nevykoná zisťovanie podľa 1. a zároveň podľa 2. Uvedené je logické, pretože iba vykonaním 1. a 2. môže veriteľ získať komplexné informácie pre vyhodnotenie bonity dlžníka. Zákonodarca zároveň správne nepoužil spojku „a“, pretože v takom prípade, by k hrubému porušeniu došlo iba pri nevykonaní 1. a 2. súčasne, teda na hrubé porušenie povinnosti by nepostačovalo nevykonanie iba jedného z uvedených postupov.

Uvedené ustanovenie tak treba vykladať tak, že o hrubé porušenie povinnosti ide, ak veriteľ nevykoná, čo len jedno z opatrení 1. alebo 2. a negáciou uvedeného dospejeme k záveru, že vykonané musia byť obidve zisťovania, teda 1. a aj 2.

10. Dňa 17.09.2021 malo dôjsť k postúpeniu uplatnenej pohľadávky (ktorej konečná splatnosť je podľa zmluvy dňa 21.03.2024) z VÚB, a.s. na žalobcu. Podstatnou otázkou pri každej žalobe je to, či je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu a pasívna vecná legitímácia žalovaného. Vecná legitímácia je stav vyplývajúci z hmotného práva, určujúci či strany sporu boli zároveň účastní aj hmotnoprávneho vzťahu, nárokov z ktorého sa žalobca domáha. Postup a teda aj podmienky platnosti postúpenia takejto pohľadávky sú uvedené v § 17 zákona č. 129/2010 Z.z. podľa ods. 1, ktorého práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a:

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona, alebo osobitného predpisu na veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

10.1. Ak v prejednávanej veci dospel súd k záveru, že k platnému predčasnemu zosplatneniu úveru nedošlo, nemohla byť pohľadávka z neho predmetom postúpenia a tak aktívna vecná legitímácia žalobcovi nesvedčí.

10.2. Už len na okraj súd uvádza, že nebol dodržaný ani postup podľa § 92 ods.8 zákona o bankách (Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou /ďalej len "postupník"/, aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.).

Zosplatňujúca výzva totiž neobsahovala textáciu, ktorou sa zaoberali bystrické sudy ale iba textáciu nasledujúcu – V prípade neuhradenia dlžnej pohľadávky banky v uvedenej lehote pristúpime k vymáhaniu pohľadávky banky využitím dostupných právnych prostriedkov.

10.3. Samotná zosplatňujúca výzva teda bez ďalšieho výzvou podľa § 92 ods.8 zákona o bankách nie je.

11. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

11.1. Žalovaný v konaní plne úspešný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči neúspešnému žalobcovi.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.